

Sosial mediýa futbol dünýäsini bozýarmy?

Category: Kitapcy, Sözler, Sport we turizm

написано kitapcy | 25 январа, 2025

Sosial mediýa futbol dünýäsini bozýarmy? SÖSIAL MEDIÝA FUTBOL DÜNYÄSINI BOZÝARMY?

Sosial mediýa platformalary futbol dünýäsinde duşmançylygyň ýaýylma howpuny artdyrýar. Bu platformalar ýigrenjiň ýaýramagynyň önüni alyp biljek serişdelere eýe.

Futbol häzirem ajaýyp oýun we ol bize has gowy güýmenje berip, wagtymyzy hoş geçirdip bilýär. Ýöne muňa güýçli we yzygiderli ýagdaýda meşgul bolunanda, futbola bolan gyzyklanma gün-günden artmak bilen birlikde täze bökdençliklere-de uçraýar.

Şeýle-de, futbol milletparazlygyň ýany bilen etniki we dini duşmançylygyň möwç alýan pudagyna öwrülýär.

Munuň özi futbolyň berýän mazasyny bozup, futboly adalat, dürslük we başgany oňlamak ýaly gymmatlyklardan daşlaşdyrýan ýagdaý.

Sport dünýäsi ahlak duýgusynyň ýok ýerinde ýeke günem ýaşap bilmeýär. Şol sanda sport dünýäsinde bäsdeşlik bolmasa maza we şowhunam, ösüşem bolmaýar.

Käte garşydaşyňa basyş etmegiň we belki-de garşydaşyňy aljyradyp utmagyň zerurdygyna garamazdan bäsdeşlik hak iýmek we milletparaz pikirler arkaly ýöredilmeli däl.

Sport ahlak duýgusyny we «sportyň ruhy» hökmünde adalga öwrülen gymmatlyklar prinsipini ýitiren wagtynda düzgün-

tertibe eýermeýän garpyşyk meýdanyna öwrülýär.

Şeýlelikde, sport ösüş roluny, terbiýeçilik ugruny, adamkärçilik gymmatlygyny ýitirýär.

BMG-nyň baş sekretary Antoniu Guterriş 2019-njy ýylyň iýunynda möhüm ähmiýetli beýanat berdi.

Guterriş beýanatynda «Ýigrenç bütin dünýäni gurşap aldy. Fanatikler awy-zäherlerini ýaýmak üçin sosial mediýa serişdelerinden peýdalanýar» diýdi.

Guterriş sözüniň yzyndan «Ýazgarmak, täsiriniň ýaýramagynyň önüni almak, hakykat bilen ýüzleşdirmek we günäkärleriň özüni alyp barşyny üýtgetmäge çagyrmak arkaly her hapa herekete garşy alyp barýan işimizi duşmançylykly pikirlere garşy-da ýöretmelidiris» diýdi.

Duşmançylykly pikirler bilen milletparaz sözleriň ýaýylymagy bilen sosial mediýa serişdeleriniň arasynda görnetin baglanyşygyň bardygyny indi bilmän duramzok.

Sosial mediýa serişdeleriniň berýän artykmaçlyklary arkaly milletçi pikirleriň awtorlary zäherleri has giň ugurlara ýaýma we tarapdar toplama mümkinçiligini tapýar.

Bäsdeşlik adrenaliniň pugtalandyryýan duýgularynyň ýetjek derejesine ýeten wagtynda we haýsydyr bir tarapyň utan ýa-da utulan pursatlarynda käbir sosial mediýa ulanyjylar milletçilik etmäge we duşmançylygy ýaýmaga başlaýar.

Ine, şol wagtam sosial mediýa platformalary duşmançylygy ýaýmak üçin olara bahasyna ýetip bolmajak amatly pursatlary döredýär.

Ýigrenjj we jynsparazlygy ündeýän sözler aňsat habarlaşma ýoly arkaly saman otları ýaly tutaşyp ýaýraýar.

Soňky Ýewropa Futbol çempionatynda (EURO-2020) üç garaýagyz iňlis oýunçy Angliýanyň we Italiýanyň ýygyny toparlarynyň başyny birikdiren soňky oýunda üç möhüm jerime urgusyny jaýdar urup bilmedi.

Bu bolsa Angliýanyň çempionlyk kubogyny gazanmak arzuwynyň puja çykmagyna sebäp boldy.

Ençeme ýyldan soň çempionlyk kubogyny alarys öýdüp tama eden iňlis janköýerleri üçin munuň özi gynandyryjy zarbady.

Şonsuzam Angliýa futbol boýunça janköýerlerini begendirip

biljek halkara üstünlikleri gazanyp bilmändi. Munuň sarsgyny öte ýaman boldy.

Emma sport ruhy bilen netijä razy bolup, utany gutlamak we utulanyňam elini gysyp ruhlandyrmagyň ýerine käbir janköýerler güýjüni jerime urgularyny urup bilmedik oýunçylara hapa-paýys sögünip harçlamaga başlady.

Iňlis hökümeti bu masgaraçylykly ýagdaýyň önüni almak üçin futbol dünýäsini gurşap alan jynsparazçylykly meýilleriň ýaýramagynda uly rol oýnaýandygy sebäpli, sosial mediýa platformalaryna basyş etmäge synanyşdy.

Munuň üçin premýer-ministr Boris Jonson şol platformalaryň wekilleri bilen duşuşyk geçirdi.

Jonson duşuşygyň yzyndan eden çykyşynda «Uly sosial mediýa platformalarynyň wekilleri bilen gepleşdim. Internetiň berýän zyýany boýunça kanunçylygy işläp düzmek barkaly meseläni çözmäge girişjekdigimizi olara pugta düşündirdim. Bu platformalar ýigrenji we jynsparazçylykly pikirleri beýan edýän teswirleri doly öçürmeseler halkara girdejileriniň 10%-ne çenli jerime edilerler. Hemmämizem bu platformalaryň muny etmäge güýji ýetýän tehnologiýa we mümkinçilige eýedigini bilýäris» diýdi.

Munuň özi diňe hökümetiň görkezen tutumy däl. Soňky wagtlarda «Statsya» guramasynyň geçiren pikir sorалşygynyň netijesi Birleşen Korollykdaky (Angliýa) futbol janköýerleriniň 44%-i, sosial mediýa platformalarynyň oýunçylara gönükdiren jynsparazçylykly sözleriniň önüni almak boýunça has köp iş alyp barmalydygyny görkezýär.

Başga bir ýandanam beýlekiler ýigrenç we jynsparazlyk howpunyň önüni almak üçin ýeterlik çäreleriň görülmedik ýagdaýynda oýunçylaryň platformalary boýkot etmelidigini aýtdylar.

Futbolçylara garşy jynsparazçylykly masgaralamalar diňe Birleşen Korollyk ýa-da Ýewropa bilenem çäklenenok.

Tersine, bu ýagdaý arap ýurtlary bilen bir hatarda dünýäniň beýleki sebitlerinde-de güýçli formada ýaýylýar.

Sosial mediýa platformalary futbol dünýäsinde ýigrenjiň ýaýylma howpuny artdyrýar. Bu platformalar duşmançylygyň ýaýramagynyň önüni alyp biljek serişdelere eýe. Emma olar şu

meselede etmeli işlerini edenoklar. Elbetde, munuň gorkunç netijelerine garaşybermeli.

Dr. Ýasir ABDULAZIZ.

Sişenbe, 27.07.2021 ý. Sport we turizm